

Cohabitation as a Resistant Reaction to Limitations in Ilam City: A Grounded Theory Study

Hosseinali Ghajari¹, Shirin Khnian Soomar²

Received: 24/10/2024

Accepted: 30/02/2025

Extended abstract

Introduction

This study explores the phenomenon of cohabitation in Ilam, Iran, as a sociological response to shifting norms around marriage and family. Cohabitation—defined as a non-marital, co-residential partnership—marks a significant departure from traditional Iranian family structures, which are deeply intertwined with religious, legal, and cultural expectations. Amidst global transformations and growing socio-economic pressures, cohabitation is emerging as a salient form of intimate relationship, especially among urban youth.

Globally, cohabitation gained recognition in Sweden in the 1960s and spread to other Western nations alongside feminist and sexual liberation movements. In Iran, cohabitation began appearing publicly around 2012, particularly among students and educated young adults. This trend is often linked to delayed marriage, financial hardship, changing values, and increased individual autonomy. Its emergence also reflects broader transformations in Iranian society, where the institution of marriage is becoming increasingly inaccessible or unattractive to many.

Literature Review

Cohabitation has been widely studied as a byproduct of modernity and globalization, where traditional family roles are contested. Scholars highlight the tension between older generations' adherence to conservative norms and the younger generation's exposure to global ideas via media and the internet. Many young Iranians now see cohabitation as a flexible alternative to marriage, which is often viewed as rigid, costly, and restrictive (Hosseini & Mohammadi, 2009). In Iran, however, cohabitation remains heavily stigmatized and illegal, operating under the shadow of religious and legal prohibition. Indigenous perspectives interpret cohabitation as both a sign and consequence of systemic changes in the Iranian family structure (Mohammadi, 2018). A thorough understanding of this phenomenon thus requires both global theoretical frameworks and culturally grounded interpretations that account for Iran's unique socio-political landscape.

1. **Corresponding author**, Assistant Professor of Social Sciences Department, Payame Noor University, Tehran, Iran; (Corresponding Author). h_ghajari@pnu.ac.ir

2. Master's student in Sociology, Payame Noor University, Tehran, Iran

How to cite this paper: Cohabitation as a Resistant Reaction to Limitations in Ilam City: A Grounded Theory Study. Ghajari, H., Khnian Soomar, SH. (2025). Title of the article. *Sociological Urban Studies*, 54(15), 52-77. [In Persian]

Multi-level analyses—spanning individual, familial, institutional, and societal factors—are essential for capturing the complexity of cohabitation in Iran.

Methodology

This study employs Grounded Theory (Strauss & Corbin, 1998), a qualitative methodology aimed at developing theory from empirical data. The research involved theoretical sampling across three coding stages: open, axial, and selective coding. Participants were selected through snowball sampling, resulting in 17 individuals in cohabiting relationships in Ilam.

Data was collected through semi-structured interviews (lasting 45–60 minutes), participant observation, and field notes. Triangulation and expert consultation were used to enhance validity. Participants included 10 men and 7 women aged 20–35, with varied educational backgrounds and economic statuses.

Coding Stages:

- *Open Coding*: Identification of discrete concepts and categories from the raw data.
- *Axial Coding*: Establishing connections among categories.
- *Selective Coding*: Integration of categories into a core explanatory model.

Rather than testing pre-existing hypotheses, the aim was to develop a grounded theoretical model explaining cohabitation as a response to contextual and structural limitations in Ilam.

Findings

More than 675 open codes were distilled into a paradigmatic model explaining cohabitation through causal, contextual, intervening, and strategic factors, along with its consequences.

Causal Conditions

These factors directly motivate individuals to cohabit rather than pursue formal marriage:

- **Economic Constraints**: High marriage costs (dowry, housing, ceremonies) make traditional marriage unattainable.
- **Personal Autonomy**: Desire for companionship, emotional intimacy, and freedom from social control.
- **Negative Marital Experiences**: Personal or observed failures in marriage encourage alternative arrangements.
- **Evolving Attitudes**: Youths' exposure to global perspectives leads to re-evaluation of marriage norms.

Frequent Codes:

- “Lack of marriage conditions” (cited 16 times)
- “Financial problems” (12 times)
- “Sexual need,” “migration,” and “familial problems” (high frequency)

These conditions converge into the axial code: “Effort to Escape Traditional Marriage Limitations.”

Selective Codes:

- *Economic Pressure and Lack of Facilities*
- *Psychological, Sexual, and Emotional Needs*
- *Migration and Negative Experiences*

These illustrate how economic, emotional, and social factors collectively drive young people toward cohabitation as a strategic choice.

Contextual Conditions

These refer to the broader environment influencing cohabitation:

- **Familial and Cultural Norms:** Pressure to marry within specific parameters can make alternatives more appealing.
- **Surveillance and Supervision:** Social and familial oversight discourages open relationships, pushing them underground.
- **Geographical Separation:** Migration for work or education reduces direct familial control.
- **Media Influence:** Globalized media and social networks introduce alternative relationship models and values.

Intervening Conditions

These are secondary factors that either reinforce or inhibit cohabitation:

- **Psychological Barriers:** Fear of commitment, divorce, or societal judgment.
- **Familial and Social Pressure:** Ongoing efforts by family and society to enforce traditional marriage norms.
- **Continuing Financial Instability:** Even beyond initial barriers, long-term economic insecurity remains a significant deterrent to marriage.

Strategies

These are the adaptive behaviors individuals employ:

- **Cultural Adaptation:** Embracing alternative lifestyles in response to modern values.
- **Privacy Management:** Developing covert strategies to protect relationships from scrutiny.
- **Cultural Education:** Some individuals seek to reduce stigma through dialogue and awareness.

These strategies reveal an active negotiation with societal norms, not just passive resistance.

Consequences

Cohabitation leads to both positive and negative outcomes:

- **Psychological and Social Effects:** Impacts include emotional fulfillment, identity formation, and potential social isolation.

- **Legal Challenges:** Lack of legal recognition creates complications in inheritance, custody, and public legitimacy.
- **Health and Economic Impact:** Relationship dynamics can influence physical and sexual health, as well as financial well-being.

Discussion and Conclusion

The central theme emerging from this study is that cohabitation in Ilam functions as a form of resistance and adaptation. It is a deliberate, rational response by young people to the complex interplay of economic hardship, cultural rigidity, legal constraints, and familial expectations.

Rather than dismissing cohabitation as deviant behavior, the study argues that it reflects logical coping strategies in an environment where traditional marriage has become inaccessible. Young people are asserting agency in the face of:

- Unmet societal promises (e.g., viable pathways to stable marriage)
- Negative familial experiences (e.g., divorce or unhappy marriages)
- Physical and social displacement (e.g., migration)
- Desire for autonomy and emotional intimacy

The final selective code—"Effort to Escape Traditional Structural Pressures in Marriage"—captures the essence of this dynamic. It integrates economic realities, psychological motivations, and socio-cultural shifts into a single theoretical lens.

Implications

This research calls for a more empathetic, informed approach to understanding evolving relationship patterns in Iran. It suggests the need for policy makers, educators, and social institutions to engage with these realities, rather than simply condemn them. Social discourse must shift from moral judgment to nuanced understanding, recognizing cohabitation as part of a broader transformation in Iranian society.

Conflict of Interest

There is no conflict of interest regarding the authorship or publication of this article.

Keywords: Resistant reaction, cohabitation, Grounded Theory, Ilam city

سال پانزدهم، بهار ۱۴۰۴ - شماره ۵۴

صفحات ۷۷-۵۲

نوع مقاله: پژوهشی

همباشی به مثابه واکنشی مقاومتی به ناکارآمدی ساختارها در شهر ایلام (یک مطالعه کیفی به روش گراندد تئوری)

حسینعلی قجری^۱، شیرین خانیان^۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۲/۱۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۸/۰۳

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف مطالعه جامعه‌شناختی پدیده همباشی به عنوان یک پدیده شهری و یکی از مسائل مهم مورد توجه جامعه‌شناسان شهری در شهر ایلام است.

روش شناسی: این پژوهش به روش گراندد تئوری انجام شده است. جامعه مورد مطالعه، شهروندان ایلامی هستند که به سبک همباشی زندگی می‌کنند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات از طریق مصاحبه نیمه ساختار یافته است که بعد از انجام ۱۷ مصاحبه به اشباع نظری رسید. تجزیه و تحلیل داده‌ها به روش کد گذاری سه گانه: باز، محوری و گزینشی بوده است.

یافته‌ها: بر اساس یافته‌ها شرایط علی شامل: فشارهای مالی و اقتصادی در تصمیم‌گیری ازدواج، انگیزه‌ها و نیازهای فردی در انتخاب سبک زندگی، تجربه‌ها و تاثیر آن بر نگرش به ازدواج و همباشی می‌شوند. شرایط زمینه‌ای عبارتند از: فشارهای خانوادگی و فرهنگی و تاثیر آن بر ازدواج، نقش نظارت اجتماعی و خانوادگی در شکل‌گیری روابط و موانع قانونی و جغرافیایی در ازدواج. عوامل مداخله‌گرا شامل بر جهانی شدن، ترس‌ها و موانع روانی در تصمیم‌گیری ازدواج، فشارها و موانع خانوادگی و اجتماعی و موانع اقتصادی و مالی در ازدواج می‌باشند. راهبردها عبارتند از تحول فرهنگی و پذیرش اجتماعی سبک‌های نوین زندگی، مدیریت و حفاظت از حریم خصوصی در روابط، آموزش و فرهنگ‌سازی برای کاهش تعارضات اجتماعی. و پیامدهای همباشی شامل پیامدهای روانی و اجتماعی زندگی همباشی، مشکلات قانونی و اجتماعی ناشی از عدم پذیرش، تأثیرات اقتصادی و سلامت جسمی-جنسی بر کیفیت زندگی می‌باشند با توجه به تحلیل کلی، کد فراگیر که تمام ابعاد پدیده همباشی در ایلام را در بر می‌گیرد، عبارت است از: «همباشی به عنوان واکنش مقاومتی و سازگاری فعال جوانان ایلام در مواجهه با محدودیت‌های اقتصادی، فرهنگی، قانونی و خانوادگی در مسیر ازدواج رسمی» این کد بیانگر آن است که همباشی یک پاسخ منطقی و فعال به شرایط نامساعد و موانع متعدد موجود در جامعه است.

کلید واژه‌ها: واکنش مقاومتی، همباشی، گراندد تئوری، شهر ایلام

۱. نویسنده مسئول، استادیار گروه علوم اجتماعی دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. h_ghajari@pnu.ac.ir

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته جامعه‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

استناد: قجری، حسینعلی؛ خانیان، شیرین. (۱۴۰۴). همباشی به مثابه واکنشی مقاومتی به ناکارآمدی ساختارها در شهر ایلام (یک مطالعه کیفی به روش گراندد تئوری). مطالعات جامعه‌شناختی شهری، ۵۴(۱۵)، ۷۷-۵۲.

۱- مقدمه و بیان مسأله

پدیده «همباشی» که به معنای زندگی مشترک زن و مرد بدون ازدواج رسمی است، به عنوان یکی از تحولات نوین در جوامع شهری، در سال‌های اخیر توجه ویژه‌ای از سوی جامعه‌شناسان شهری به خود جلب کرده است. ساختار همباشی با ساختار سنتی ازدواج تفاوت‌های بنیادین دارد؛ در این سبک زندگی، تعهدات و انتظارات معمول ازدواج رسمی وجود ندارد ([Schimmele & Wu, 2011](#)). ازدواج به عنوان نخستین نهاد اجتماعی و پایه تشکیل خانواده، نقش تعیین‌کننده‌ای در سلامت و پیشرفت جامعه دارد و تغییرات در این نهاد می‌تواند اثرات مهمی بر ابعاد مختلف زندگی اجتماعی، فرهنگی و اخلاقی جامعه داشته باشد ([Hedayatnia, 2008](#)).

خانواده به عنوان نظامی اجتماعی که در همه جوامع پذیرفته شده و توسعه یافته است، در ایران نیز جایگاه بسیار مهمی دارد. همانطور که در کشورهای توسعه‌یافته، تغییرات گسترده خانواده باعث شکل‌گیری بحث‌هایی در زمینه «زوال خانواده» شده، در کشورهای در حال توسعه مانند ایران، به ویژه در شهرها، به دلیل تأثیرگذاری عوامل داخلی و خارجی، خانواده نیز دستخوش تغییراتی شده است ([Irankehah & et al. 2015](#)). یکی از این تغییرات ظهور سبک زندگی همباشی است که در آن زن و مرد بدون ازدواج رسمی و عرفی، زندگی مشترک دارند ([Golchin & safari, 2017](#)).

خاستگاه پدیده همباشی در دهه ۱۹۶۰ میلادی کشور سوئد است و طی پنجاه سال گذشته از شمال اروپا به جنوب آن و سپس به کشورهای مرکز و جنوب اروپا گسترش یافته است (ترست، ۲۰۱۱). همچنین، در ایالات متحده پس از جنبش آزادی زنان در دهه ۶۰ که باعث شکستن تابوهای روابط جنسی قبل از ازدواج شد، همباشی به عنوان یکی از نتایج فرعی این تحولات شناخته می‌شود (لادوک، ۲۰۰۶). بنابراین، این پدیده در ایران نیز همانند بسیاری از تغییرات مدرن، ریشه‌ای خارجی و نوظهور دارد ([Carr, 2011](#)).

در ایران، برای نخستین بار در سال ۱۳۹۱، از وجود خانه‌هایی خبر داده شد که در آن دختران و پسران بدون ازدواج رسمی زندگی می‌کنند ([Pourfahadi, 2014](#)). پژوهش‌ها نشان می‌دهد که همباشی به عنوان یک الگوی زندگی نوین و مدرن در میان جوانان، به ویژه دانشجویان و تحصیل‌کردگان، در حال گسترش است ([Ahmadi, 2018](#)). این سبک زندگی دارای پیامدهایی چون بارداری‌های ناخواسته، کاهش آمار ازدواج رسمی و گسترش روابط جنسی آزاد است.

علاوه بر تهران، در شهرهای کوچک‌تر مانند ایلام که فرهنگی سنتی و ایلیاتی دارد، همباشی مشاهده می‌شود؛ اگرچه در نگاه اول غیرممکن به نظر می‌آید، اما پژوهش میدانی نشان داده است که قشر دانشجویی و تحصیل‌کرده با دامنه سنی ۱۸ تا ۵۵ سال در این سبک زندگی شرکت دارند. به دلیل ماهیت پنهانی و غیررسمی همباشی، شناخت دقیق آن تنها با روش‌های میدانی و مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته امکان‌پذیر است. روش گراندد تئوری به دلیل امکان ورود به زندگی خصوصی افراد و جلب رضایت آنها، بهترین شیوه برای مطالعه این پدیده به شمار می‌رود.

گسترش همباشی در کشورهای غربی به عنوان مهم‌ترین تغییر در الگوهای خانوادگی نیم قرن اخیر محسوب می‌شود و امروزه حتی در کشورهای در حال توسعه نیز فراگیر شده است. در دوره‌های اولیه، افراد کم‌درآمد یا کسانی که توانایی ازدواج نداشتند، وارد این روابط می‌شدند و مشکلات اقتصادی از عوامل اصلی شکل‌گیری این سبک زندگی بوده است. همچنین، افراد مطلقه یا کسانی که پس از جدایی شریک زندگی خود را از دست داده‌اند نیز به این روابط روی آورده‌اند.

در ایران نیز گونه‌های متنوعی از روابط جنسی پیش از ازدواج وجود دارد که همباشی یکی از آنهاست. این پژوهش از طریق مشاهده مستقیم و مصاحبه عمیق با افراد همباش، تلاش دارد تا جایگاه و مختصات این سبک زندگی را در جامعه ایران شناسایی کند. نتایج آن می‌تواند برای نهادهای خانوادگی، اجتماعی، برنامه‌ریزی و قضایی کاربردی باشد.

عوامل متعددی نظیر دوری از خانواده، کاهش کنترل‌های اجتماعی، نگرش‌های آزاداندیشانه نسبت به ازدواج و روابط جنسی پیش از ازدواج، افزایش توقعات جوانان، کم‌رنگ شدن ارزش‌های مذهبی، شکاف طبقاتی و نسلی، وجود تعداد زیادی دختر مجرد و زنان مطلقه، مشکلات اقتصادی و مسکن، و ناهمخوانی درآمد و هزینه‌ها، زمینه‌ساز گرایش جوانان به سبک زندگی همباشی شده است. این سبک زندگی که مسئولیت‌پذیری در آن پایین است، با ازدواج موقت (صیغه) که در ایران مشروعیت دارد، تفاوت اساسی دارد (Karimian & et al, 2015).

با توجه به اهمیت خانواده به عنوان مهم‌ترین نهاد اجتماعی و تأثیرات عمیق آن بر شخصیت و فرهنگ افراد، حساسیت نسبت به تحولات آن ضروری است. تغییرات در خانواده می‌تواند پیامدهای گسترده‌ای بر جامعه داشته باشد. سرعت انتقال اطلاعات و تغییر سبک زندگی باعث شده تا جامعه با پدیده‌های جدید اجتماعی مواجه شود که همباشی یکی از آنهاست.

با توجه به ممنوعیت قانونی، موانع شرعی و عرفی، و پنهانی بودن همباشی در ایران، افراد در معرض مشکلات حقوقی و اجتماعی متعددی قرار دارند؛ از جمله فقدان امنیت حقوقی، محرومیت زنان از حقوق مالی، وضعیت نامشخص کودکان متولد شده و افزایش اضطراب و ترس در روابط. ادامه روند همباشی بدون توجه به این چالش‌ها می‌تواند پیامدهای منفی مانند کاهش ازدواج رسمی، افزایش تولدهای غیرقانونی، گسترش بی‌بندوباری و تضعیف نهاد خانواده را به همراه داشته باشد. از آنجا که همباشی غیرقانونی و زیرزمینی است و در آمار رسمی ثبت نمی‌شود، پژوهش میدانی و استفاده از روش گراند تئوری با مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته بهترین راه برای شناخت این پدیده است. این مقاله بر آن است تا با استفاده از این روش‌ها، همباشی در شهر ایلام را به صورت کیفی بررسی کرده و به پرسش‌هایی زیر پاسخ دهد:

- همباشان ایلامی تجارب خود را از همباشی چگونه توصیف می‌کنند؟
- علل شیوع همباشی در شهر ایلام کدامند؟
- زمینه‌های شیوع همباشی بین شهروندان ایلامی کدامند؟
- عوامل مداخله‌گر در شیوع همباشی کدامند؟

- چه کنش و راهبردی در مقابل پدیده همباشی وجود دارد؟
- پیامدهای همباشی کدامند؟

۲- پیشینه پژوهش

پدیده همباشی در شهر ایلام به صورت مستقل مورد مطالعه قرار نگرفته است، اما پژوهش‌های متعددی در سایر شهرهای ایران انجام شده است. زینلی و همکاران ([Zeyali & et al, 2020](#)) در مطالعه‌ای تحت عنوان «نگرش فقهی به نقش ازدواج سفید و جایگاه ازدواج موقت» عوامل گرایش به همباشی را مشکلات اقتصادی، ناامنی شغلی، گسترش روابط آزاد جنسی و کمبود تعهد و مسئولیت‌پذیری معرفی کردند. آقایی ([Aghaei, 2019](#)) با رویکرد جرم‌شناسی و جامعه‌شناسی نشان داد که رسانه‌ها و مشکلات اقتصادی باعث کم‌رنگ شدن باور به ازدواج رسمی شده‌اند. احمدی ([Ahmadi, 2019](#)) نیز در پژوهشی کیفی، نوسازی و مدرنیته غربی، ساختار اجتماعی و تغییرات الگوی روابط زن و مرد را از عوامل موثر در افزایش همباشی دانست. عسگری ارجنگی ([Asgari arjangi, 2016](#)) به تأثیر همباشی بر جرایم و آسیب‌های اجتماعی در شهرستان فارس پرداخت.

در مطالعات جدیدتر، میرزایی و یوسفی ([Mirzaei & yousofi, 2021](#)) در تهران نارضایتی از ازدواج رسمی و ترس از تعهدات بلندمدت را همراه با فشارهای اقتصادی از مهم‌ترین دلایل گرایش به همباشی دانستند. نصیری و همکاران ([Nasiri & et al, 2022](#)) با تمرکز بر کلان‌شهرهای ایران، تغییر نگرش‌های فرهنگی و نقش فضای مجازی را در افزایش این پدیده برجسته کردند.

در سطح بین‌المللی، پژوهش‌ها گسترده و متنوع هستند. یو و همکاران ([Yu & et al, 2015](#)) در چین گزارش دادند که همباشی در میان نسل‌های جدید به شدت افزایش یافته و در طبقات بالای جامعه رایج‌تر است. فرنچ و همکاران ([French & et al, 2014](#)) در مطالعه‌ای بر جوانان آمریکایی نشان دادند که جذابیت فیزیکی و شخصیتی مهم‌ترین عوامل انتخاب همخانه است و همباشی فرآیندی تدریجی است. پوزل و رادیک ([Pozei & Radik, 2014](#)) به محدودیت‌های فرهنگی اجتماعی همباشی در جامعه شهری زولو (آفریقای جنوبی) اشاره کردند. دمسی و دیواس ([Dempsey & devas, 2004](#)) با تحلیل سرشماری‌های استرالیا افزایش چشمگیر همباشی را گزارش کردند. کولا و بویل ([Kula & boyil, 2010](#)) در اروپا نشان دادند که همباشی باعث کاهش نرخ طلاق شده است و این سبک زندگی در لهستان و چین با روندی رو به رشد در میان تحصیل‌کردگان دیده می‌شود.

این پژوهش از چند جهت با تحقیقات قبلی متفاوت است. اول، جامعه مورد مطالعه گسترده‌تر است و افراد همباش از تمامی رده‌های سنی، شغلی و تحصیلی را شامل می‌شود، در حالی که اغلب پژوهش‌های گذشته بر جوانان و کلان‌شهرها تمرکز داشتند. دوم، قلمرو تحقیق شهر ایلام است؛ شهری کوچک، مرزی، محروم و فرهنگی خاص که کمتر مورد بررسی قرار گرفته است. سوم، رویکرد کیفی و مشاهده میدانی این پژوهش، با تأکید بر مصاحبه و درگیری عمیق در زندگی روزمره افراد، امکان درک

بهتر انگیزه‌ها و ابعاد پدیده را فراهم می‌کند. همچنین، پژوهش حاضر سعی دارد بدون دخالت و جانبداری، شرایط و تجربه‌های افراد همباش را به شکلی دقیق و جامع تحلیل نماید.

ملاحظات نظری

زندگی مشترک بدون ازدواج، یا همباشی، پدیده‌ای پیچیده است که تحت تأثیر عوامل اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی متعددی شکل می‌گیرد و مطالعه آن نیازمند بهره‌گیری از چارچوب‌های نظری متنوعی است. نظریه مدرنیزاسیون، به‌ویژه در آثار چرلین (Cherlin, 2004) و گیدنز (Giddens, 1992)، این پدیده را نتیجه گذار جوامع از ساختارهای سنتی به ساختارهای انعطاف‌پذیرتر و فردی‌تر می‌داند؛ جایی که افزایش مشارکت زنان در آموزش و نیروی کار و تحولات سکولار موجب تأخیر در ازدواج رسمی و پذیرش شکل‌های جایگزین زندگی مشترک شده است.

نظریه کنش متقابل نمادین نیز (Sassler, 2010; West & Zimmerman, 1987) به نقش تعاریف و معناهای فردی در ساختار روابط همباشی می‌پردازد و بر انعطاف‌پذیری نقش‌ها و هویت در روابط تأکید دارد. با این حال، این نظریه‌ها در تحلیل محدودیت‌های ساختاری مانند نابرابری اقتصادی یا روابط قدرت جنسیتی کمتر توجه می‌کنند.

دیدگاه‌های فمینیستی (Jamienson, 1999; Smart&stevens, 2000) بر روابط قدرت و عدالت اجتماعی تأکید دارند و همباشی را پدیده‌ای دوپهلوی می‌دانند که هم می‌تواند به افزایش خودمختاری زنان منجر شود و هم بازتولید نابرابری‌های جنسیتی را ادامه دهد. این رویکرد بر لزوم تحلیل جنسیت، طبقه و نژاد در فهم کامل روابط صمیمانه تأکید دارد.

از منظر جامعه‌شناسی کلاسیک، دورکیم مفهوم آنومی را برای توصیف بحران هنجارها و ارزش‌ها در گذار جامعه مطرح کرده است. در ایران، همخوانی هنجارهای سنتی و مدرن در مسائل ازدواج، شکاف نسلی و فرهنگی ایجاد کرده که زمینه‌ساز شکل‌گیری سبک‌های جدید زندگی از جمله همباشی شده است (Behnam, 2004). همچنین واگذاری وظایف سنتی خانواده به نهادهای دولتی، آموزشی و رسانه‌ای باعث شده است خانواده به نهادی خصوصی تبدیل شود که سبک زندگی همباشی را تسهیل می‌کند.

نظریه مک‌دونالدی شدن جورج ریتزر نیز فرآیندی عقلانی‌سازی و کارایی‌گرایی را در زندگی مدرن نشان می‌دهد که پدیده همباشی را به عنوان نمونه‌ای از فرهنگ جهانی آمریکایی و عقلانیت محاسبه‌گر تبیین می‌کند. این عقلانیت، دوری از هنجارهای قدیمی و جستجوی راهکارهای ساده و کم‌هزینه برای برقراری روابط را توضیح می‌دهد. ریتزر همچنین با توجه به نظریه جهانی شدن، نقش فناوری، اینترنت و شبکه‌های اجتماعی را در انتقال و گسترش سبک زندگی همباشی در جوامع غیرغربی برجسته می‌کند. بازنمایشی آنتونی گیدنز نیز با تأکید بر شک و نقد مستمر سنت‌ها و بازتعریف سبک زندگی در عصر مدرن، روندی را نشان می‌دهد که جوانان ایرانی را به سمت انتخاب‌های فردی و دوری از الزام‌های

اجتماعی سنتی سوق داده است. این رویکرد، بازاندیشی را عاملی کلیدی در پذیرش همباشی و تغییرات سبک زندگی می‌داند.

در کنار نظریه‌های جهانی، استفاده از دیدگاه‌های بومی و محلی به فهم دقیق‌تر همباشی در ایران کمک می‌کند. ساختارهای خانوادگی ایرانی، به‌ویژه در مناطق ایلی، ویژگی‌های خاصی دارند که در نظریه هویت ایلیاتی و مطالعات محلی بازتاب یافته‌اند. این ساختارها که ترکیبی از خانواده گسترده و مناسبات قبیله‌ای هستند، نقش مهمی در حفظ سرمایه اجتماعی و هویتی ایفا می‌کنند. در این چارچوب، همباشی را می‌توان واکنشی به کاهش نقش‌های سنتی خانواده در شرایط مدرن و جهانی شدن دانست. تقابل هنجارهای سنتی و مدرن، به ویژه میان نسل‌های مختلف، از دیگر عوامل مهم شکل‌گیری همباشی است. مطالعات میدانی در ایران نشان می‌دهد نسل جوان با دسترسی گسترده به اطلاعات جهانی و شبکه‌های اجتماعی، نسبت به هنجارهای قدیمی شک و بازاندیشی دارد و همباشی را به عنوان راه‌حلی عملی و انعطاف‌پذیر می‌پذیرد (Hosseini & Mohammadi, 2019).

نهایتاً، نهادهای مذهبی و قوانین عرفی در ایران نقش مهمی در محدودسازی همباشی دارند و این سبک زندگی اغلب در حاشیه یا به صورت پنهان شکل می‌گیرد. نظریه‌های بومی این تعارض و فشارها را به خوبی توضیح می‌دهند و تأکید دارند که همباشی بخشی از فرآیند تغییرات عمیق در نظام خانواده و روابط اجتماعی ایران است.

در مجموع، تحلیل همباشی در ایران بدون تلفیق نظریه‌های جهانی و بومی، تحلیل جامع و واقع‌بینانه‌ای نخواهد بود. این رویکرد چندسطحی امکان فهم بهتر پویایی‌های فرهنگی، ساختاری و فردی مرتبط با این پدیده را فراهم می‌کند.

۳- روش‌شناسی

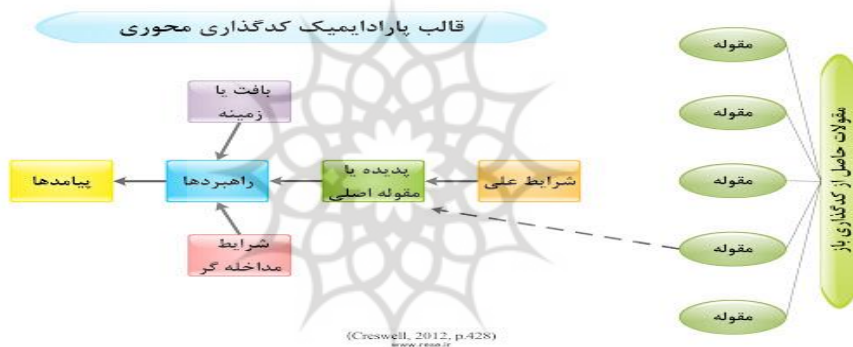
روش پژوهش حاضر، گراند تئوری است که به عنوان یکی از روش‌های پژوهش کیفی، برای تولید نظریه‌های مستدل و مبتنی بر داده‌ها طراحی شده است (استراوس و کوربین، ۱۹۹۸). این روش شامل مراحل کلیدی نمونه‌گیری نظریو سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی است. نمونه‌گیری نظری به منظور گردآوری داده‌ها بر اساس نیاز تحلیل و جهت‌گیری مفهومی صورت می‌گیرد تا به اشیاء نظری منجر شود.

جامعه آماری مطالعه، افراد ساکن شهر ایلام هستند که به شیوه همباشی زندگی می‌کنند. نمونه‌گیری به روش گلوله‌برفی انجام شد تا دسترسی به افراد با تجربه در این سبک زندگی تسهیل شود. در مجموع ۱۷ نفر از این افراد به عنوان نمونه انتخاب شدند که مصاحبه‌های نیمه‌ساختار یافته با آن‌ها انجام گرفت. هر مصاحبه به طور متوسط بین ۴۵ تا ۶۰ دقیقه طول کشید. برای جلب اعتماد مصاحبه‌شوندگان، ابتدا توضیحات کامل درباره هدف پژوهش و محرمانگی اطلاعات ارائه شد و مصاحبه‌ها در محیطی آرام و دلخواه شرکت‌کنندگان برگزار گردید. پرسش‌های کلیدی مصاحبه شامل موضوعاتی چون انگیزه‌ها و علل انتخاب سبک زندگی همباشی، زاهرها، چالش‌ها، پیامدها و تأثیرات اجتماعی و خانوادگی بود.

در این پژوهش، علاوه بر مصاحبه، از مشاهده مشارکتی و یادداشت‌برداری میدانی نیز بهره گرفته شد تا به مثلث‌سازی داده‌ها کمک شود و اعتبار تحلیل‌ها افزایش یابد. این مثلث‌سازی از طریق مقایسه داده‌های به دست آمده از روش‌های مختلف صورت گرفت و با بازخوانی و بازنگری مکرر داده‌ها توسط پژوهشگر و کارشناسان حوزه اجتماعی اعتبارسنجی شد.

ویژگی‌های دموگرافیک نمونه شامل توزیع جنسیتی (۱۰ مرد و ۷ زن)، رده‌های سنی ۲۰ تا ۳۵ سال، سطوح تحصیلی متنوع از دیپلم (۵)، کارشناسی (۸) کارشناسی ارشد (۴) و وضعیت‌های اقتصادی متفاوت بود که در تحلیل داده‌ها به منظور درک بهتر تنوع تجارب و نگرش‌ها مدنظر قرار گرفت.

فرآیند تحلیل داده‌ها بر اساس مراحل کدگذاری باز، محوری و انتخابی انجام شد. در کدگذاری باز، مفاهیم اولیه از داده‌ها استخراج و طبقه‌بندی شدند. در کدگذاری محوری، روابط میان مفاهیم و مقوله‌ها شناسایی و چارچوب مفهومی اولیه شکل گرفت. در نهایت، کدگذاری انتخابی به یکپارچگی مفاهیم و بسط نظریه کمک کرد. به این ترتیب، گراند تئوری در این پژوهش نه برای آزمون فرضیه، بلکه به عنوان روشی برای تولید نظریه‌ای مرتبط با سبک زندگی همباشی به کار گرفته شده است.

در این مدل، شرایط علی بر پدیده محوری و پدیده محوری، شرایط زمینه و مداخله‌گر بر راهبردها و راهبردها بر پیامدها اثر می‌گذارند.

خلاصه مراحل تحلیل داده‌ها در روش داده بنیاد به پیشنهاد استراس و کوربین به شرح زیر است:

- ۱- گردآوری داده‌ها و کدگذاری باز (دسته‌بندی و تشکیل مفاهیم)
- ۲- کدگذاری محوری (انتخاب مقوله محوری و مرتبط کردن سایر مقوله‌ها با آن)
- ۳- تعیین راهبردها (عملیات عامل‌های حاصل از پدیده‌ها)
- ۴- تعیین زمینه (شرایط ویژه مؤثر بر راهبردها)
- ۵- تشخیص شرایط واسطه‌ها (شرایط عمومی محیطی مؤثر بر راهبردها)
- ۶- پیامدها (نتایج پدیدار شده در اثر راهبردها) (Korbin & Strauss, 2012).

برای تأمین روایی و پایایی پژوهش حاضر از اشباع و مثلث‌سازی^۱ که یکی از راهبردهای تقویت اعتبار و پایایی در روش کیفی بشمار می‌آید و استفاده شده‌است. این روش راهبردی مناسب برای بهبود پژوهش و ارزش‌یابی است. به بیان کامل‌تر در این راهبرد، از روش‌های گوناگونی برای گردآوری داده‌ها و داوری بر روی داده‌ها، و بازنمایی یافته‌ها استفاده می‌شود، تا تبیین‌های منطقی و معتبرتری از پدیده یا مسئله پژوهشی به دست آید.

۴- یافته‌های پژوهش

با توجه به نوع روش پژوهش یعنی گراند تئوری و مدل و مراحل ارایه شده در روش شناسی یافته‌های مقاله بر اساس ابعاد اصلی روش گراند تئوری و کدگذاری باز، محوری و گزینشی به شکل زیر ارایه می‌گردند:

الف- شرایط علی

در بررسی شرایط علی، نخستین کد باز «نداشتن شرایط ازدواج» با فراوانی ۱۶ بار مشاهده شد که نشان‌دهنده مشکلات جدی در فراهم نمودن امکانات اولیه برای ازدواج رسمی است. همچنین «مشکلات مالی» با فراوانی ۱۲ بار یکی دیگر از موانع اصلی برای شروع زندگی مشترک است. علاوه بر این، «نیاز جنسی»، «مهاجرت» و «مشکلات خانوادگی» با فراوانی‌های متنوع، نیازهای روانی، اجتماعی و فردی را در جوانان افزایش داده‌اند. «کسب تجربه و انتظار برای ازدواج خوب» نیز نشان می‌دهد که بسیاری از جوانان به دنبال فراهم آوردن شرایطی بهتر برای زندگی مشترک هستند. در کنار این‌ها، «ترس از ازدواج» و «زندگی در شهر دیگر غیر از محل سکونت خانواده» فشارهای روانی و اجتماعی بر جوانان را افزایش می‌دهد.

این کدهای باز در نهایت به کد محوری «تلاش برای رهایی از محدودیت‌ها و مشکلات ازدواج سنتی» منجر می‌شوند، که نشان‌دهنده تلاش جوانان برای فرار از موانع اقتصادی، روانی و اجتماعی ازدواج رسمی است. از این میان، کدهای گزینشی «فشار اقتصادی و نبود امکانات»، «نیازهای روانی، جنسی و عاطفی» و «مهاجرت و تجربه‌های منفی» به صورت کلیدی روند تصمیم‌گیری به سمت همباشی را توضیح می‌دهند.

شرایط علی نشان‌دهنده علل و دلایلی است که افراد را به سمت همباشی سوق می‌دهد. در این مطالعه، فشارهای اقتصادی و نبود امکانات کافی برای ازدواج رسمی، یکی از مهم‌ترین عوامل به شمار می‌رود. نبود خانه، مشکلات مالی، و عدم توانایی در تأمین هزینه‌های ازدواج باعث شده تا بسیاری از جوانان راهکارهای جایگزین را جستجو کنند. همچنین، نیازهای روانی، عاطفی و جنسی که در چارچوب ازدواج رسمی به دلیل محدودیت‌ها و انتظارات اجتماعی پاسخ داده نمی‌شوند، باعث شده که افراد به سمت روابط غیررسمی و همباشی گرایش پیدا کنند. تجربه‌های منفی مرتبط با ازدواج‌های قبلی یا مشاهده شکست‌های خانوادگی و فامیلی نیز بر تمایل به این سبک زندگی تأثیرگذار است. علاوه بر

^۱ Triangulation

این، مهاجرت و زندگی در شهرهای غریب به دور از خانواده، فشارهای عاطفی و اجتماعی خاص خود را ایجاد کرده و زمینه‌ساز انتخاب هم‌باشی می‌شود. یکی از نکات قابل توجه، کد «عشق و دوست داشتن» است که گرچه فراوانی کمتری نسبت به سایر کدها دارد، اما به عنوان انگیزه‌های احساسی و انسانی برای انتخاب هم‌باشی نقش مهمی ایفا می‌کند. این کد نشان می‌دهد که برای برخی از افراد، هم‌باشی نه تنها راهکاری عملی و اقتصادی بلکه انتخابی بر پایه پیوندهای عاطفی و تمایل به زندگی مشترک با کسی است که دوستش دارند، حتی اگر شرایط رسمی ازدواج فراهم نباشد. با این حال، به دلیل فراوانی کم این کد، تحلیل دقیق‌تر و تفصیلی درباره جایگاه آن در روند تصمیم‌گیری به هم‌باشی نیازمند مطالعات آتی است. کدگذاری مربوط به شرایط علی حاصل از تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها در جدول زیر نشان داده شده است:

جدول (۱) کدهای مربوط به شرایط علی

کدهای باز سطح (فراوانی)	کدهای محوری	کدهای گزینشی
مهاجرت و دوری از خانواده (۲۲)، مشکلات خانوادگی (۹)، کسب تجربه و انتظار برای ازدواج خوب (۹)، داشتن تجربه بد در ازدواج برای خود و نزدیکان (۹)، موقعیت خوب مالی شریک (۱۲)، مشکلات مالی خود (۱۲)، نداشتن شرایط ازدواج (۱۶)، وعده و انتظار ازدواج (۹)، مسئولیت‌گریزی (۷)، آزادی نحوه زندگی (۷)، نیاز جنسی (۳)، دوست داشتن (۱)، قصد مهاجرت با هم (۱)	فشارها و محدودیت‌های اقتصادی و مالی نیازها و انگیزه‌های شخصی (عاطفی، جنسی، آزادی تجربه‌ها و انتظارات مرتبط با ازدواج عوامل مهاجرت و جابجایی جغرافیایی	فشارهای مالی و اقتصادی در تصمیم‌گیری ازدواج انگیزه‌ها و نیازهای فردی در انتخاب سبک زندگی تجربه‌ها و تاثیر آن بر نگرش به ازدواج و هم‌باشی کد گزینشی نهایی: تلاش برای رهایی از فشارهای ساختاری سنتی در ازدواج این کد بازتاب‌دهنده انگیزه‌های فردی، اقتصادی، تجربیت منفی و نیاز به سبک جدید زندگی است.

نقل قول‌هایی از مصاحبه شوندگان:

- ۱- « خیلی وقت‌ها دلم می‌خواست ازدواج کنم، اما شرایط مالی‌ام این اجازه را نمی‌داد. حتی تهیه یک خانه کوچک هم برایم غیرممکن بود. بنابراین هم‌باشی را به عنوان راهی جایگزین انتخاب کردم.»
- ۲- « بعد از اینکه به این شهر مهاجرت کردم، احساس تنهایی و نیاز عاطفی شدیدی داشتم. هیچ‌کس نبود که بهش اعتماد کنم یا باهاش زندگی رسمی کنم، پس هم‌باشی به نظرم تنها راه‌حل ممکن بود.»
- ۳- « در خانواده ما فشار زیادی برای ازدواج رسمی وجود داشت، اما من از مشکلاتی که ممکن بود بعد از آن پیش بیاید می‌ترسیدم. هم‌باشی برای من فرصتی بود که با کسی که دوستش دارم، بدون فشارهای رسمی زندگی کنم.»

۴- « برای من مهم بود که قبل از ازدواج رسمی، تجربه‌ای از زندگی مشترک داشته باشم و بفهمم آیا می‌توانم با طرف مقابل کنار بیایم یا نه. همباشی این امکان را فراهم کرد تا بدون رسمی شدن، زندگی مشترک را تجربه کنیم. »

۵- « نیازهای عاطفی و جنسی من در ازدواج رسمی به دلیل محدودیت‌های سنتی و فرهنگی هیچ وقت پاسخ داده نمی‌شد. همباشی به من این امکان را داد که بدون قید و بندهای رسمی، زندگی عاطفی‌ام را دنبال کنم. »

ب- شرایط زمینه‌ای

در شرایط زمینه‌ای، کدهای باز نظیر «عدم نظارت خانواده و اجتماع»، «اعتیاد پدر»، «قوانین ازدواج ایران» و «بالا بودن مهریه و ترس از مهریه» با فراوانی‌های متفاوت به چشم می‌خورند. این کدها نشان‌دهنده فضای فرهنگی، قانونی و اجتماعی پیچیده و سختگیرانه در ایلام است که با فشارهای سنتی و نگرش‌های منفی خانواده و جامعه ترکیب شده‌اند. همچنین، «طرد شدن از طرف خانواده» با فراوانی ۱۹ و «مشکلات اجتماعی» با فراوانی ۲۴ بار به وضوح نشان‌دهنده فقدان حمایت اجتماعی و مشکلات ناشی از انگ و برچسب اجتماعی است.

کد محوری «تداوم سنت‌های محدودکننده در غیاب حمایت اجتماعی» این شرایط را به خوبی بازتاب می‌دهد. از میان کدهای باز، گزینش‌های کلیدی شامل «ضعف نظارت خانواده و جامعه»، «فشارهای سنتی، دینی و قانونی» و «اعتیاد و فروپاشی خانواده» هستند که زمینه‌ساز شرایط دشوار برای ازدواج رسمی و افزایش گرایش به هم‌باشی می‌شوند. کدگذاری مربوط به شرایط زمینه‌ای حاصل از تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها در جدول زیر نشان داده شده است:

جدول (۲) کدهای مربوط به شرایط زمینه‌ای

کد گزینشی	کدهای محوری	کدهای باز
فشارهای خانوادگی و فرهنگی و تاثیر آن بر ازدواج	بی‌ثباتی و مشکلات خانوادگی (اعتیاد، اختلاف، بی‌نظمی)	اعتیاد خود یا خانواده (۱۰)، اعتیاد پدر (۲)، اعتیاد پدر و برادر (۴)، عدم نظارت خانواده و اجتماع (۴)، کافی نبودن نظارت خانواده (۲)، به حداقل رسیدن نظارت‌های اجتماعی (۲)، داشتن خانواده پرجمعیت که همه ازدواج کرده‌اند (۶)، عدم رضایت خانواده (۱۲)، عدم رضایت مادر (۲)، عدم رضایت فامیل و دوستان (۶)، عدم اجازه والدین (۱)، قوانین ازدواج ایران (۵)، دست‌وپاگیر بودن قوانین ازدواج (۳)، بالا بودن مهریه (۲)،
نقش نظارت اجتماعی و خانوادگی در شکل‌گیری روابط	ضعف نظارت و کنترل اجتماعی و خانوادگی	
موانع قانونی و جغرافیایی در ازدواج	فشارها و موانع فرهنگی و قانونی در ازدواج	
کد گزینشی نهایی: وجود موانع نهادی و فرهنگی در مسیر ازدواج سنتی	محدودیت‌ها و مشکلات جغرافیایی و مکانی	

این کد نمایان‌گر تأثیر اعتیاد، ضعف نظارت، فشار خانواده، قوانین ازدواج و موانع عرفی است.		زندگی در شهر دیگر غیر از محل سکونت خانواده (۷)، نداشتن خانه در شهر غرب (۶)، مهاجرت (۳)
---	--	--

نقل قول‌هایی از مصاحبه شوندگان:

۱. « پدرم اعتیاد داشت و همیشه شرایط سختی در خانه داشتیم. هیچ‌کسی حواسش به من نبود و خانواده‌مان بزرگ بود، ولی همه ازدواج کرده بودند و من خیلی تنها بودم. »
۲. « وقتی به شهری دیگر مهاجرت کردم، نه تنها خانواده‌ام نظارتی نداشتند، بلکه در این شهر هم کسی من را کنترل نمی‌کرد. هیچ خانه‌ای نداشتیم و همین باعث شد تصمیم بگیرم سبک زندگی‌ام را تغییر دهم.»
۳. « قوانین ازدواج اینجا خیلی سخت و دست‌وپاگیر است. مهریه هم خیلی بالا است که ما توان پرداختش را نداریم، به همین دلیل نمی‌توانم با رضایت خانواده و فامیل ازدواج کنم.»
۴. « مادرم اصلاً با این سبک زندگی مخالف بود و همیشه ناراضی بود، حتی فامیل و دوستان هم اجازه نمی‌دادند که من راحت زندگی کنم. به همین خاطر مجبور شدم همه چیز را پنهان نگه دارم.»
۵. « کنترل و نظارت خانواده خیلی کم شده، حتی در محل زندگی‌مان کسی نیست که حواسش به ما باشد. این بی‌نظارتی باعث شده خیلی‌ها بدون اجازه والدین و حتی برخلاف قوانین ازدواج رسمی، تصمیماتشان را بگیرند.»

ج- شرایط مداخله‌گر

شرایط مداخله‌گر شامل کدهای باز مانند «ترس از خیانت طرف مقابل»، «نبود حمایت خانواده»، «ترس از پیگرد قانونی»، «مشکلات روحی و روانی»، «طرد شدن» و «زندگی مخفیانه» است. این کدها به تکرار نشان می‌دهند که عوامل روانی، اجتماعی و قانونی نقش مهمی در تردید و اضطراب افراد دارند. به‌خصوص «ترس از پیگرد قانونی» با فراوانی ۱۵ و «طرد شدن» با فراوانی ۱۹ به عنوان فشارهای کلیدی در حفظ روابط پنهانی و مخفی به شمار می‌روند.

کد محوری این بخش «ترس‌ها و تردیدهای روانی و اجتماعی» است که نشان‌دهنده موانع ذهنی و اجتماعی مهم در مسیر هم‌باشی است. از میان کدهای باز، گزینش‌های مهم عبارتند از «ترس از خیانت و شکست عاطفی»، «نبود حمایت خانواده و دوستان» و «موانع قانونی و اجتماعی»، که روند انتخاب و حفظ روابط هم‌باشی را به شدت تحت تأثیر قرار می‌دهند. کدگذاری مربوط به شرایط مداخله‌گر حاصل از تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها در جدول زیر نشان داده شده‌است:

جدول (۳) کدهای مربوط به شرایط مداخله‌گر

کد گزینشی	کدهای محوری	کدهای باز
جهانی شدن ترس‌ها و موانع روانی در تصمیم‌گیری ازدواج فشارها و موانع خانوادگی و اجتماعی موانع اقتصادی و مالی در ازدواج گزینشی نهایی: ترس‌ها و ترس‌های روانی در انتخاب مسیر زندگی مشترک این کد تمام نگرانی‌ها، احساس گناه، مسئولیت‌گریزی، نارضایتی خانواده و ترس‌های فردی را پوشش می‌دهد.	جهانی شدن و رسانه های اجتماعی ترس‌ها و نگرانی‌های روانی و فردی موانع اقتصادی و مالی فشارها و مخالفت‌های خانوادگی و اجتماعی	الان دیگر در کل جهان این نوع زندگی مرسوم است (۵) در کشورهای پیشرفته این نوع زندگی رایج است و آنها بهتر از ما می‌فهمند (۴) الگو بر داری از بازیگران و ورزشکاران مطرح جهانی این سبک زندگی یک نوع سبک زندگی مطابق با روز و نوین است و زندگی‌ها به این سمت و سو می‌رود (۵) ترس از ازدواج (۵)، ترس از خیانت طرف مقابل (۳)، ترس از عهده‌داری بر آمدن (۲)، ترس از بچه دار شدن و نیاز به رابطه (۲)، ترس از ناکامی در ازدواج (۳)، ترس و عدم تحمل تنهایی (۱)، مشکلات مالی (۱۲)، بالا بودن مهریه و ترس از مهریه (۲)، مسئولیت‌گریزی (۷)، عدم تحمل قیود ازدواج (۷)، عدم رضایت خانواده (۱۲)، عدم رضایت مادر (۲)، عدم رضایت فامیل و دوستان (۶)، عدم اجازه والدین (۱)

نقل قولهایی از مصاحبه شوندگان:

- ۱- «امروز همه جا می‌بینی که جوان‌ها مثل بازیگران و ورزشکاران زندگی می‌کنند، همباشی یک سبک زندگی مدرن شده که دنیا داره به سمتش میره، ما هم نمی‌تونیم از این جریان عقب بمونیم.»
- ۲- «من خیلی از ازدواج می‌ترسم، نه فقط به خاطر مشکلات مالی بلکه از اینکه طرف مقابلم بهم خیانت کنه یا نتونم مسئولیت‌های زندگی رو قبول کنم.»
- ۳- «مهریه خیلی بالا رفته و همین باعث شده که خیلی‌ها حتی به فکر ازدواج رسمی هم نیفتند، ترس از این مسئولیت‌ها و قید و بندها خیلی‌ها رو می‌ترسونه.»
- ۴- «عضی وقت‌ها از تنهایی می‌ترسم ولی تحمل قیود و مسئولیت‌ها رو هم ندارم، برای همین همباشی رو ترجیح میدم چون آزادی بیشتری داره و فشار کمتری روشه.»
- ۵- «مشکلات مالی برای من خیلی بزرگه، نمی‌تونم به راحتی ازدواج کنم و همه این ترس‌ها و فشارها باعث می‌شه که راه همباشی رو انتخاب کنم که سبک زندگی امروزی و جهانی شده.»

د- راهبردها

کدهای باز راهبردها شامل «زندگی مخفیانه»، «توجیه نوع زندگی برای دیگران»، «استقلال مالی و شخصی»، «زندگی نکردن در خوابگاه» و «پذیرش هم‌باشی غیررسمی» است. این کدها بیانگر روش‌های

سازگاری و مقابله جوانان با شرایط سخت و فشارهای موجود هستند. به عنوان مثال، زندگی مخفیانه (با فراوانی ۱۳) و تلاش برای توجیه نوع زندگی به دیگران، نشانه تلاش برای حفظ آرامش روانی و کاهش تعارضات خانوادگی و اجتماعی است.

کد محوری «سازگاری با محدودیت‌ها از طریق هم‌باشی غیررسمی» این رویکردها را دربرمی‌گیرد و نشان‌دهنده راه‌حل‌های عملی برای مقابله با موانع است. کدهای گزینشی مهم شامل «زندگی پنهانی و چانه‌زنی»، «توجیه سبک زندگی برای دیگران» و «استقلال طلبی در رابطه» می‌باشند که ماهیت و هدف این راهبردها را مشخص می‌کنند. کدگذاری مربوط به راهبردها حاصل از تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها در جدول زیر نشان داده شده‌است:

جدول (۴) کدهای مربوط به راهبردها

کدهای باز	کدهای محوری	کد گزینشی
پذیرفتن رسمی و قانونی این سبک از زندگی (۲۴)، تغییر و تحولات فرهنگی و احترام به حریم خصوصی (۵۰)، فاصله گرفتن از فرهنگ سنتی و حرکت به سوی تجددخواهی (۳۲)، آشنا کردن بیشتر جوانان با فرهنگ سنتی و شرعی (۱۴)، زندگی مخفیانه (۱۳)، توجیه نوع زندگی برای دیگران (۱۰)، کیفیت بالای زندگی به دلیل عدم تحمیل و اجبار (۳۱)	غییرات فرهنگی و اجتماعی در پذیرش سبک زندگی تلاش برای حفظ حریم خصوصی و پنهان‌کاری آموزش و آشنایی نسل جوان با ارزش‌های مختلف	حول فرهنگی و پذیرش اجتماعی سبک‌های نوین زندگی مدیریت و حفاظت از حریم خصوصی در روابط آموزش و فرهنگ‌سازی برای کاهش تعارضات اجتماعی کد گزینشی نهایی: سازگاری و چانه‌زنی فرهنگی برای مشروعیت‌بخشی به سبک هم‌باشی این کد شامل پذیرش اجتماعی، پنهان‌کاری، تغییرات فرهنگی و تلاش برای طبیعی‌سازی رابطه است.

نقل قول‌هایی از مصاحبه شوندگان:

- « من می‌خواهم این سبک زندگی مان را به رسمیت بشناسند، چون واقعاً بهتر از ازدواج رسمی به من آزادی و آرامش می‌دهد.»
- « با این که از فرهنگ سنتی دور شده‌ام، اما احترام زیادی برای حریم خصوصی خودم قائلم و دوست دارم این تغییرات فرهنگی پذیرفته شود.»
- « دخیلی‌ها هنوز به فرهنگ سنتی پایبند هستند، ولی من دنبالچیزهای نو و زندگی مدرن هستم و نمی‌خواهم مجبور به تحمل محدودیت‌ها و اجبارهای گذشته باشم.»
- « با وجود اینکه زندگی مان مخفیانه است، سعی می‌کنیم برای دیگران توجیه کنیم که این سبک زندگی، انتخابی آگاهانه و منطقی است.»
- « کیفیت زندگی خیلی بهتر شده چون هیچ اجباری و تحمیلی روی ما نیست و می‌توانیم آزادانه تصمیم بگیریم که چگونه زندگی کنیم.»

۵- پیامدها

پیامدهای همباشی با کدهای باز «اضطراب و فشار روانی»، «طررد شدن از طرف خانواده و جامعه»، «نبود امنیت حقوقی»، «مشکلات مالی»، «مشکلات شغلی» و «مشکلات جنسی و بهداشتی» شناخته می‌شوند. این کدها نشان می‌دهند که سبک زندگی همباشی برای افراد پیامدهای چندجانبه روانی، اجتماعی و اقتصادی به همراه دارد. به ویژه فشار روانی و طردشدگی اجتماعی (با فراوانی ۱۹) می‌تواند اثرات منفی جدی بر کیفیت زندگی داشته باشد.

کد محوری «تجربه ناامنی چندجانبه در زندگی همباشی» این پیامدها را جمع‌بندی می‌کند. گزینه‌های کلیدی شامل «اضطراب و فشار روانی»، «طررد و انگ‌زنی اجتماعی» و «نبود امنیت حقوقی و احساسی» است که بخشی از چالش‌های بزرگ این سبک زندگی به شمار می‌روند.

جدول (۵) کدهای مربوط به پیامدها

کدهای باز	کدهای محوری	کد گزینشی
برخورد قهری و قضایی با هم‌باش‌ها (۲۱)، دروغ‌گویی و پنهان‌کاری (۹)، مشکلات روحی و روانی (۷)، مشکلات و مشاجره دائمی طرفین (۶)، محدود شدن آزادی (۱۰)، ترس از برملا شدن رابطه و رسوا شدن (۶)، طرد شدن از طرف خانواده (۱۹)، مشکلات اجتماعی (۲۴)، انگ و برچسب خوردن از طرف آشنایان (۱۱)، مشکلات شرعی و عرفی (۷)، احساس گناه (۹)، ترس از پیگرد قانونی (۱۵)، عدم حمایت اجتماعی خانواده و دوستان (۱۲)، نداشتن یک زندگی معمولی (۴)، مشکلات شغلی و کاری (۱۰)، مشکلات مالی (۵)، مشکلات جنسی و بهداشتی (۵)، سست شدن بنیان خانواده (۱۳)، مشکل بچه دار شدن (۱۰)، نارضایتی و تهدید خانواده (۷)، ترس از جدایی و نبود ضمانت زندگی (۸)، ترس از آینده (۱۰)، عشق تنها دلیل پیمان زن و مرد (۱۸)، نداشتن مسائل و مشکلات جوامع سنتی در مورد ازدواج و طلاق (۱۶)	مشکلات روانی، اجتماعی و خانوادگی ناشی از سبک زندگی ترس‌ها و نگرانی‌ها درباره آینده و پذیرش اجتماعی پیامدهای اقتصادی، حقوقی و سلامت جسمی و روانی	پیامدهای روانی و اجتماعی زندگی هم‌باشی مشکلات قانونی و اجتماعی ناشی از عدم پذیرش تأثیرات اقتصادی و سلامت جسمی-جنسی بر کیفیت زندگی کد گزینشی نهایی: تقابل میان استقلال فردی و فشارهای اجتماعی در زندگی هم‌باشی این کد پیامدهای روانی، حقوقی، اجتماعی و اقتصادی سبک زندگی هم‌باش را یکجا در بر می‌گیرد.

نقل قول‌هایی از مصاحبه شوندگان:

۱. « همیشه می‌ترسم که رابطه‌مون لو بره و خانواده یا جامعه ما رو طرد کنن، این ترس باعث شده خیلی وقت‌ها مجبور بشیم دروغ بگیم یا رابطه‌مون رو پنهان کنم.»
۲. « خیلی وقت‌ها به خاطر همین سبک زندگی فشارهای روحی زیادی تحمل می‌کنیم، دعا و مشاخره زیاد میشه و احساس می‌کنیم آزادی‌مون محدود شده.»
۳. « تو جامعه ما هم‌باشی یه انگ بزرگه، آشناها و فامیل‌ها مرتب قضاوتمون می‌کنن و این باعث مشکلات اجتماعی و حتی شغلی شده.»
۴. « از نظر شرعی و عرفی هم مشکلات زیادی داریم؛ بعضی‌ها احساس گناه می‌کنن و دائم نگران این هستن که قانون باهاشون برخورد کنه.»
۵. « با اینکه عشق و علاقه ما دلیل اصلی رابطه‌مونه، اما نبود حمایت خانواده و ترس از آینده مثل سایه‌ای روی زندگی ما سنگینی می‌کنه و همیشه نگران جدایی یا شکست هستیم.»

و- کد فراگیر

با توجه به تحلیل کلی، کد فراگیر که تمام ابعاد پدیده همباشی در ایلام را در بر می‌گیرد، عبارت است از:

«همباشی به عنوان واکنش مقاومتی و سازگاری فعال جوانان ایلام در مواجهه با محدودیت‌های اقتصادی، فرهنگی، قانونی و خانوادگی در مسیر ازدواج رسمی»
این کد بیانگر آن است که همباشی یک پاسخ منطقی و فعال به شرایط نامساعد و موانع متعدد موجود در جامعه است.

۶- بحث و نتیجه‌گیری: مدل پارادایمی همباشی در ایلام

پدیده‌ی همباشی یک پدیده شهری و به سبک جدیدی از زندگی اشاره دارد که دختر و پسر بدون خواندن صیغه مخصوص عقد با هم شروع به زندگی می‌کنند و این پیمانشان در هیچ جا ثبت نخواهد شد، نه کلیسا نه مسجد و نه هیچ مکان شرعی و رسمی مربوطه‌ای. ما در پژوهش فوق سعی کردیم از روش کیفی گراند تئوری در مورد این پدیده بیشتر بدانیم. بر اساس روش گراند تئوری ما می‌توانیم از مشاهده عمیق زندگی این افراد بهره مند شویم، شانس شناخت آنها را از نزدیک داشته باشیم و با آنها در مورد عقاید و دلایلشان برای این شیوه از زندگی مصاحبه نیمه ساختار یافته انجام دهیم.

پژوهش حاضر در کشور ایران در استان ایلام و در شهر ایلام انجام شده‌است. استان و شهری کوچک و کاملاً سنتی. در این پژوهش ما با افراد زیادی طی ۸ ماه آشنا شدیم که از که با این شیوه و سبک زندگی می‌کردند و سبک زندگی‌شان را بر مبنای همباشی پایه گذاشته بودند. ما از طریق روش گلوله برفی با آنها آشنا شدیم و هر نفر را یک نمونه و مصاحبه قرار دادیم، بعضاً به نمونه‌های شبیه به هم بر می‌خوریم که سعی شده آنها را حذف کنیم و ۱۷ نمونه باقی مانده هر کدام از تنوع زیادی در شغل، سن، تحصیلات، پرستیژ اجتماعی و طرز تفکر برخوردار هستند.

پدیده همباشی در شهر ایلام، به عنوان یک سبک زندگی نوظهور، متأثر از مجموعه عوامل متعدد و پیچیده فردی، اجتماعی و فرهنگی است که در قالب مدل پارادایمی استخراج شده قابل تحلیل است. این مدل شامل پنج مؤلفه اصلی: شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها است که هر کدام نقشی مهم در شکل‌گیری و ادامه این پدیده بازی می‌کنند.

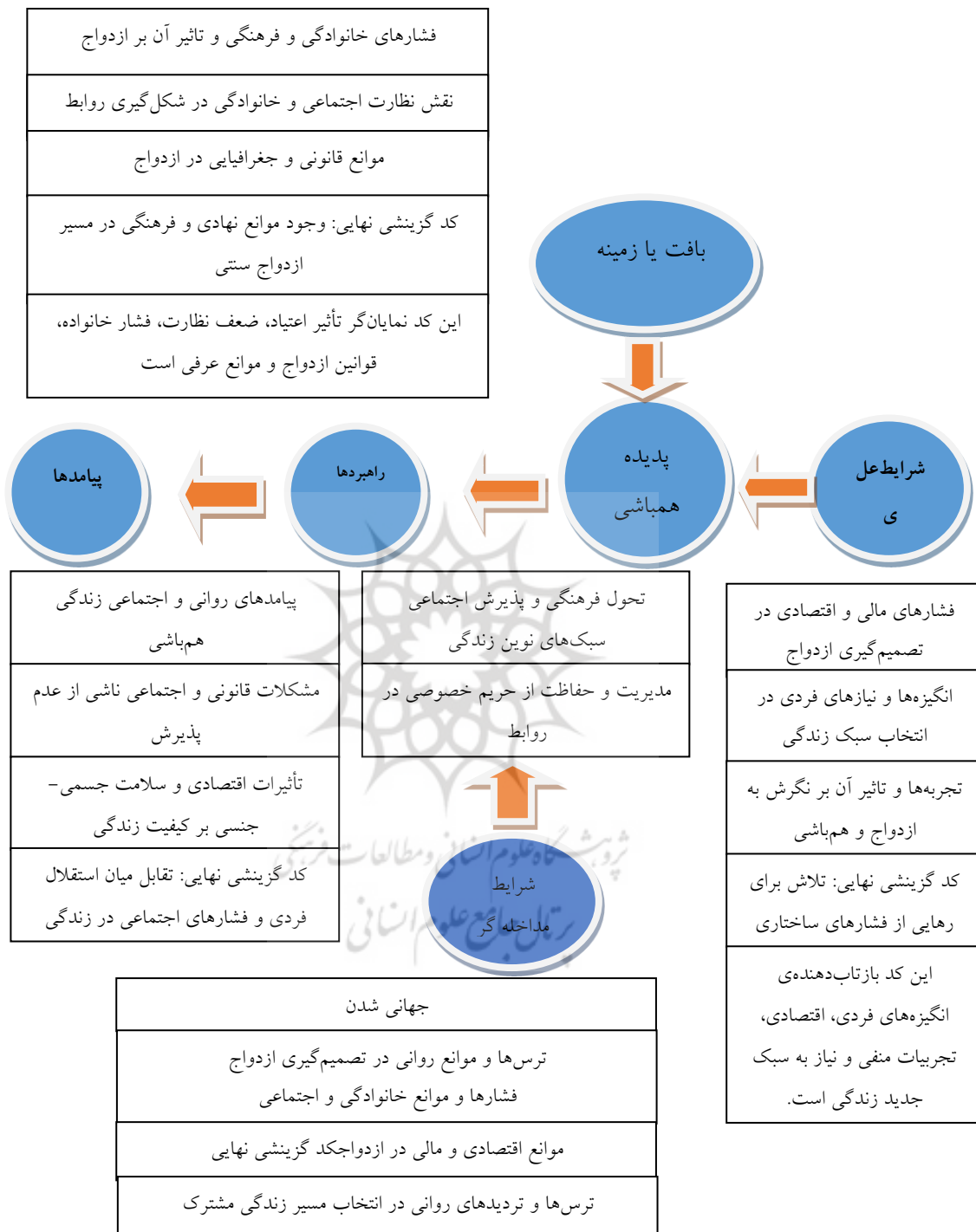
شرایط علی (محرک‌های اصلی همباشی): شرایط علی نمایانگر عوامل محرک و موانع نخستینی هستند که موجب گرایش افراد به سمت همباشی می‌شوند. این شرایط شامل «نداشتن شرایط ازدواج رسمی»، «مشکلات مالی»، «نیازهای روانی و جنسی» و «مهاجرت» است. تحلیل این کدها نشان می‌دهد که در شرایط اقتصادی و اجتماعی سخت، جوانان با محدودیت‌های جدی در تامین مالی و فضای اجتماعی برای ازدواج رسمی مواجهند. همچنین فشارهای روانی ناشی از نیاز به رابطه عاطفی و جنسی، همراه با جستجوی تجربه‌های جدید، انگیزه‌ای قوی برای انتخاب همباشی فراهم می‌آورد. این یافته‌ها تأیید می‌کند که همباشی در این زمینه به عنوان پاسخی تطبیقی و جایگزین به محدودیت‌های ساختاری و فشارهای فرهنگی دیده می‌شود که مطالعات کیفی جوانان شهرستان گیلان، رضانی و آدیش (۱۳۹۷) در این مورد است و تجربه زیستی افراد در مورد ازدواج سفید در ایران را مورد بررسی قرار می‌دهد. جکسون (۲۰۱۱) و ادین و همکاران (۲۰۰۴) مطالعه‌ای بر روی دلایل همخانگی داشتند. پژوهش و مطالعه کریمیان، سالاری و ملکاری (۱۳۹۴) علل و انگیزه‌های گرایش به رابطه همخانگی در ایران را مورد بررسی قرار می‌دهند. دلاور و احمدی (۱۳۹۰) در پژوهشی به نقش فناوری‌های ارتباطی و اطلاعاتی و تاثیر آن بر میزان ارتباط با جنس مخالف پرداختند. و نظریه‌های مدرنیزاسیون که از خود مختاری، برابری جنسیتی و سکولار می‌گویند و همچنین نظریه ناهنجاری و آنومی دورکیم که از هنجارهای متضاد و تاثیر آن بر روی عملکرد افراد می‌گویند تأیید کننده این یافته‌ست.

شرایط زمینه‌ای (بستر فرهنگی و اجتماعی): شرایط زمینه‌ای در این مدل به ساختارهای فرهنگی، اجتماعی و نهادی گفته می‌شود که بر رفتار فردی و اجتماعی اثرگذارند. کدهایی چون «فشارهای سنتی»، «ضعف نظارت خانواده و اجتماع»، «قوانین محدودکننده ازدواج» و «ترس از طرد اجتماعی» در این بخش برجسته‌اند. این شرایط زمینه‌ای، فرد را در محیطی قرار می‌دهد که هنجارهای اجتماعی و مذهبی قوی، محدودیت‌ها و تابوهای فرهنگی را تحمیل می‌کنند و در عین حال، فقدان حمایت قانونی و اجتماعی باعث می‌شود تا افراد ترجیح دهند روابط خود را مخفیانه و غیررسمی حفظ کنند. این یافته‌ها در راستای نظریه روث دیلسون (ساختار اجتماعی و تغییرات آن) و نظریه مدرنیزاسیون و نظریه کنش متقابل نمادین که در سطح خرد مطرح می‌شود هست. و مطالعات موحد، عنایت و عباسی شوازی (۱۳۸۵) بررسی رابطه عوامل اجتماعی و فرهنگی با نگرش دانشجویان نسبت به معاشرت و دوستی دختران و پسران پیش از ازدواج در شیراز در همین مورد است. مطالعه احمدی (۱۳۹۶) در مورد فرآیند نوسازی و مدرنیته غربی و ساختار اجتماعی- اقتصادی و الگوی روابط زن و مرد که دچار دگرگونی و تغییرات نوینی شده است. همچنین مطالعه زینلی و همکاران (۱۳۹۹) در مورد نگرش فقهی به نقش ازدواج سفید است.

شرایط مداخله‌گر (فشارهای روانی و حقوقی): شرایط مداخله‌گر شامل عوامل روانی و حقوقی می‌باشد که بر ادامه یا ترک این سبک زندگی مؤثرند. کدهای «ترس از پیگرد قانونی»، «عدم حمایت اجتماعی»، «زندگی مخفیانه»، «مشکلات روحی و روانی» و «ترس از بر ملا شدن» نشان‌دهنده فشارهای روانی و اجتماعی مضاعفی هستند که افراد با آن روبرو هستند. این شرایط، بار روانی قابل توجهی ایجاد کرده و منجر به اضطراب، استرس و عدم امنیت روانی در افراد می‌شود. از سوی دیگر، نبود چارچوب‌های قانونی مشخص و حمایت اجتماعی ناکافی، منجر به ناامنی حقوقی و اجتماعی می‌گردد. این یافته‌ها تایید کننده مطالعات آقای (۱۳۹۸) اشاره بر واکاوی جرم شناسانه ازدواج سفید با رویکردی جامعه شناختی و مطالعه تجربه زیستی افراد در مورد ازدواج سفید در ایران که مطالعه کیفی جوانان شهرستان گیلان بوده است و توسط رضانی و آدیش (۱۳۹۷) انجام شده است. و نظریه‌های بازاندیشی آنتونی گیدنز، نظریه روث دیلسون، مکدونالیزه شدن جورج ریتزر و نظریه مدرنیزاسیون می‌باشد

راهبردها (واکنش‌های فعال و سازگاری): در مواجهه با شرایط علی، زمینه‌ای و مداخله‌گر، افراد از راهبردهای مختلفی بهره می‌گیرند تا کیفیت زندگی خود را حفظ یا بهبود بخشند. کدهای «پذیرش همباشی»، «زندگی مخفیانه»، «استقلال مالی» و «فاصله گرفتن از سنت» نمایانگر سازگاری‌ها و واکنش‌های فعال جوانان در این زمینه است. این راهبردها بازتابی از تلاش فردی و گروهی برای ایجاد فضای نسبی از آزادی و حفظ حریم خصوصی در برابر فشارهای محیطی و فرهنگی است. چنین واکنش‌هایی را می‌توان در چارچوب نظریه تاب‌آوری اجتماعی تحلیل کرد، که نشان می‌دهد افراد و جوامع چگونه با مواجهه با محدودیت‌ها و فشارها، راهکارهایی برای حفظ سلامت روانی و اجتماعی خود اتخاذ می‌کنند در این مسیر، کسب استقلال مالی و معنوی به‌ویژه اهمیت دارد و می‌تواند به عنوان نیروی محرک جهت ادامه این سبک زندگی عمل کند. این یافته‌ها همراستا با مطالعات قجری با عنوان مطالعه صورت بندی مسائل و آسیب‌های اجتماعی در اندیشه ابن خلدون و پژوهش یو و همکاران (۲۰۱۵) و نظریه‌های هنجارهای متضاد و آنومی دورکیم، نظریه مکدونالیزه شدن جورج ریتزر و نظریه مدرنیزاسیون می‌باشد

پیامدها (پیامدهای مثبت و منفی همباشی): مدل استخراج شده بیانگر این است که همباشی پیامدهای مختلفی دارد که از یک سو «کیفیت بالاتر زندگی»، «احساس آزادی» و «تحولات فرهنگی» و از سوی دیگر پیامدهای منفی شامل «فشار روانی»، «نبود امنیت قانونی»، «طرد اجتماعی» و «مشکلات عاطفی و خانوادگی» است. این دوقطبی پیامدها، بیانگر تعارض بین تحولات فرهنگی نوظهور و مقاومت ساختارهای سنتی و نهادی است. این یافته‌ها همراستا با مطالعات عسگری ارجنکی (۱۳۹۵) در مطالعه ای بر روی واکاوی ازدواج سفید و میزان تاثیر آن بر جرایم و آسیب‌های اجتماعی با رویکرد به شهرستان فارسان و همچنین پژوهش‌ها کولا و بویل (۲۰۱۰) که پایین آمدن نرخ طلاق در کشورهای لهستان و چین در ارتباط با افزایش ازدواج سفید و نظریه‌های هنجارهای متضاد و آنومی دورکیم و نظریه بازاندیشی آنتونی گیدنز می‌باشد.

مدل پارادایمی ارائه شده تبیینی چند بعدی از همباشی در ایلام ارائه می دهد و بیان می کند این پدیده در بستر محدودیت های اقتصادی، فرهنگی، و حقوقی شکل گرفته و به عنوان پاسخی تطبیقی

در برابر نابرابری‌ها و فشارها عمل می‌کند. شرایط علی به عنوان محرک‌های اصلی، شرایط زمینه‌ای فرهنگی-اجتماعی محدودکننده، شرایط مداخله‌گر روانی و حقوقی، راهبردهای فعالانه فردی و در نهایت پیامدهای دوقطبی، تمامی ابعاد این پدیده را پوشش می‌دهند.

این یافته‌ها بیانگر این است که برای مدیریت بهتر این پدیده، نیازمند برنامه‌های جامع اصلاحات قانونی، تقویت حمایت‌های اجتماعی، و فرهنگ‌سازی در سطح جامعه هستیم. همچنین، توسعه آموزش‌های روان‌شناختی و اجتماعی برای کاهش فشارهای روانی و افزایش تاب‌آوری افراد ضرورت دارد..

در نهایت، مدل پارادایمی همباشی در ایلام نشان دهنده این است که تغییرات اجتماعی و فرهنگی پیچیده‌ای در حال رخ دادن است که نیازمند توجه علمی، اجتماعی و حقوقی جامع است تا به تعادل میان نوگرایی و حفظ ارزش‌های اجتماعی کمک کند و سلامت روانی و اجتماعی نسل جوان را ضمانت کند.

صرف‌نظر از بدی یا خوب بودن این سبک زندگی، این یک پدیده، فرهنگی وارداتی است و همانطوری که آگ برن از ناهماهنگی بین فرهنگ و یا صنایع وارداتی به کشورهای جهان سوم می‌گوید، باعث به وجود آمدن یکجور ناهماهنگی و عدم تعادل در جامعه شده‌است. سبک زندگی همباشی به مردم کشورهای توسعه نیافته معرفی شده‌است، بعضی جوانان به دلیل داشتن یا نداشتن یکسری شرایط آن را پذیرفته‌اند، غافل از اینکه بسترهای جامعه و سیستم قانونی و مذهبی آن جامعه هنوز سنتی و بر پایه باورهای قدیمی است. این سبک از زندگی نمی‌تواند مشروعیت قانونی بگیرد و اینجا است که مشکل آفریده می‌شود. همه تلاش این پژوهش بر این بوده‌است که در جریان مطالعات و مصاحبه‌ها از خود داوری و قضاوت جلوگیری شود و سعی کردیم اوضاع و احوال همباش‌ها را عین واقعیت و همانطور که خودشان ابراز کردند ترسیم کنیم. مشکلی که در پژوهش‌ها از زندگی یا کسب و کارهای پنهان وجود دارد در واقع به سختی پیدا کردن نمونه‌ها و در دسترس نبودن آنهاست. باید خیلی ماهرانه و بی طرف با آنها مواجه شد و جز از در دوستی نمی‌توان وارد حریم آنها گشت.. محدودیت دیگری که در زمینه‌ی پژوهش از موارد یا زندگی‌های ممنوع و تابو وجود دارد، در واقع پیش زمینه ذهنی و پیش داوری منفی است که همه افراد و اذهان در مورد آنها دارند فارغ شدن از همه این قضاوت‌ها و پیش داوری‌ها کاری است فوق العاده مهم که پژوهشگر باید آن را درون خود قبل از انجام هر کاری به وجود بیاورد.

و در آخر بعد از بیشتر از یک سال پژوهش و مطالعه میدانی در مورد جمعیت همباش در شهر ایلام، نتایج پژوهش‌ها مان بر این منوال است که همباش‌ها جمعیتی هستند آنها افرادی هستند خواهان مدرنیت و تجدد خواهی، سنت شکنی را دوست دارند و کنجکاو هستند برای شناخت راه‌های ممکن برای زندگی با کیفیت تر. آنها معتقدند که آمار بالای طلاق نشان دهنده این است که ازدواج سنتی همیشه سعادت‌مندی را به همراه ندارد و نمی‌تواند تنها جاده‌ای باشد که جوانان باید در آن نیازهای عاطفی و جنسی شان را برآورده کنند.

تعارض منافع

هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

References:

- Aghaei, M. (2019). A criminological analysis of white marriage with a sociological approach. *Islamic Women and Family Research Journal*, 7(16), 113–145. (in persian)
- Ahmadi, K. (2019). *A room with an open door: A comprehensive study on white marriage in Iran*, Issue 21, 159–176. (in persian)
- Asgari Arjenaki, S. A. (2016). *Exploring white marriage and its impact on crime and social harm: A case study in Farsan County*. Conference on Monitoring Crime and Social Harm and Preventive Strategies, Islamic Azad University, Farsan Branch. ((in persian)
- Azad armaki, T., Sharifi Saei, M. H., Iesari, M., & Talebi, S. (2012). Cohabitation: The emergence of new forms of family in Tehran; typology of premarital sexual relationships in Iran. *Cultural Sociology Research*, 3(1), 43–77. (in persian)
- Behnam, J. (2004). *Family transformations: The dynamics of family in different cultural contexts* (M. J. Pouyandeh, Trans.). Tehran: Nashr-e Mahi. ((in persian)
- Carr, D. (2011). *Premarital sex in America: How young Americans meet, mate, and think about marriage* by Mark Regnerus. *Sociology*, 30, 25–40.
- Cherlin, A. J. (2004). The deinstitutionalization of American marriage. *Journal of Marriage and Family*, 66(4), 848–861.
- Dempsey, J., & Devas, P. (2004). The growth of cohabitation in Australia: An analysis of the 1996 and 2001 censuses. *Journal of Demography*, 40(3), 299–314.
- Edin, K., Kefalas, M. J., & Reed, J. M. (2004). A peek inside the black box: What marriage means for poor unmarried parents. *Journal of Marriage and Family*, 66, 1007–1014.
- French, C., Robertson, L., & Smith, D. (2014). Factors influencing young Americans' choice of cohabitation partners. *Journal of Family Sociology*, 19(2), 150–168.
- Gholchin, M., & Safari, S. (2017). Tehran megacity and the emergence of a new pattern of male-female relationships: A study on the contexts, processes, and consequences of cohabitation. *Iranian Cultural Studies Quarterly*, 10(1), 29–57. (in persian)
- Giddens, A. (1992). *The transformation of intimacy: Sexuality, love, and eroticism in modern societies*. Stanford, CA: Stanford University Press.

- Hedayatnia, F. (2008). Nikah-e Mo'atad (verbal marriage contract) from the perspective of Fiqh. *Strategic Studies on Women*, (40). ((in persian)
- Hosseini, R., & Mohammadi, S. (2019). Field study of cohabitation among Iranian youth. *Cultural Sociology Quarterly*, 12(3), 45–62. (in persian)
- IranKhad, M., Serajzadeh, S. H., & Taheri, A. (2015). The phenomenon of cohabitation in Isfahan from the perspective of experts. Kharazmi University, Tehran. (in persian)
- Jamieson, L. (1999). *Intimacy: Personal relationships in modern societies*. Cambridge: Polity Press.
- Karimian, N., Salari, S., & Malkari, B. (2015). Cohabitation relationships in Iran: A qualitative study of causes and motivations. *Journal of Clinical Psychology Studies*, 21(6), 177–200. ((in persian)
- Korbin, J. M., & Strauss, A. L. (2012). *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory* (A. Fakhr-Moheddin et al., Trans.). Tehran: Andisheh-e-Rafi'. (in persian)
- Kula, H., & Boyle, P. (2010). Premarital cohabitation and the divorce: Support for the trial marriage theory. *Demographic Research*, 23(31), 879–904.
- Mirzaei, H., & Yousefi, M. (2021). Dissatisfaction with formal marriage and tendency toward cohabitation in Tehran. *Iranian Journal of Sociology*, 22(4), 77–95. (in persian)
- Nasiri, K., Rezaei, F., & Zahedi, R. (2022). The impact of cyberspace on the increase of cohabitation in Iranian metropolises. *Cultural Studies Quarterly*, 10(2), 130–148. (in persian)
- Pozel, J., & Radik, L. (2014). Ukukupita (cohabiting): Socio-cultural constraints in urban Zulu society. *Journal of Asian and African Studies*, 49(3), 282–297.
- Pourfarhadi, P. (2014). Causes of the spread of white family phenomenon in Tehran metropolis (2013–2014). M.A. Thesis in Law. (in persian)
- Ritzer, G. (2005). *The McDonaldization of society* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Pine Forge Press.
- Sassler, S. (2010). Partnering across the life course: Sex, relationships, and mate selection. *Journal of Marriage and Family*, 72(3), 557–575.
- Schimmele, C. M., & Wu, Z. (2011). Cohabitation and social engagement. *Canadian Studies in Population*, 38(3–4), 23–35.
- Smart, C., & Stevens, B. (2000). *Marriage, domestic life and social change: Writings for Jacqueline Burgoyne*. London: Routledge.
- West, C., & Zimmerman, D. H. (1987). Doing gender. *Gender & Society*, 1(2), 125–151.
- Yu, J., Wang, H., & Li, K. (2015). The rising trend of cohabitation among recent generations in China. *Asian Sociology Journal*, 33(2), 101–120.
- Zeynali, A., Raei, M., & Mohammad-Baqer, Omri-Nia. (2020). A jurisprudential view of white marriage and the role of temporary marriage in transforming family laws in Islamic society. *Jurisprudence and Islamic Law Studies*, 13(3), 80–95. (in persian)

COPYRIGHTS

© 2023 by the authors. Licensee Sociological Urban Studies Journal. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

